

ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
 ชั้นพื้นฐานที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษา จังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดน่าน

นายกลเซษฐ์ แก้ววี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-079-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16888844

ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF SCHOOLS UNDER THE
EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT
IN THE SCHOOLS WITH HILL TRIBE STUDENTS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION : A CASE STUDY OF CHANGWAT NAN

MR. KULLACHES KAEWWEE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-079-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษา
เฉพาะกรณีจังหวัดน่าน

โดย นายกุลเชษฐ์ แก้ววี

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุญสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature]

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

[Handwritten signature]

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

[Handwritten signature]

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กุลเชษฐ์ แก้ววี : ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะ
กรณีจังหวัดน่าน (ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF SCHOOLS UNDER THE
EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT IN THE SCHOOLS
WITH HILL TRIBE STUDENTS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : A CASE STUDY OF CHANGWAT NAN)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์, 205 หน้า. ISBN 974-632-079-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน มีปัญหาการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ปัญหาที่มีผู้ระบุไว้สูงสุดและ
รองลงมา 2 อันดับ มีดังนี้ 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนต่ำ สื่อไม่เพียงพอและได้รับซ้ำ และการจัดการเรียนการสอนทำได้ไม่เต็มที่ กับหนังสือเรียนได้
รับล่าช้า 2) ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ นักเรียนออกกลางคัน นักเรียนขาดเรียน
และนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม 3) ปัญหาการบริหารงานบุคลากร ได้แก่ ขาดครูในภาพรวม
ขาดแคลนครูบางสาขา และครูขาดความมั่นใจในการสอน 4) ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน
ได้แก่ ได้รับความล่าช้า ได้รับความไม่ครบ ครุภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐานและไม่ตรงกับความต้องการการเบิกจ่ายเงิน
ล่าช้า และงานธุรการมีมากเกินไป 5) ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ ได้แก่ จำนวนห้องเรียน
และห้องพิเศษไม่เพียงพอ อาคารเรียนและห้องเรียนมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ห้องน้ำห้องส้วมไม่เพียงพอและไม่มีสนามกีฬา 6) ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน ได้แก่ ผู้ปกครองไม่สนใจการศึกษาของนักเรียน ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ ผู้บริหารไม่มีเวลา
อยู่โรงเรียน และการติดต่อสื่อสารลำบากยุ่งยาก

ภาควิชา ..บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา ..บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา ..2537.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C641895 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: ADMINISTRATIVE / SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT

KULLACHES KAEWWEE: ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF SCHOOLS UNDER THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT IN THE SCHOOLS WITH HILL TRIBE STUDENTS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : A CASE STUDY OF CHANGWAT NAN.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D., 205 pp.

ISBN 974-632-079-3

The purpose of this research was to study the administrative problems of schools under the expansion of basic education opportunity project in the schools with hill tribe students under the jurisdiction of the Office of Nan Provincial Primary Education.

The study revealed that the problems encountered by the schools under study covered all the six areas of administrative tasks. When ranking the problems according to frequencies, the first three in each area were as follows ; 1) Problems in academic affairs administration included poor academic achievement, inadequate instructional media and delay in delivery, inappropriate instruction management ; delay in textbook delivery ; 2) Problems in student affairs administration included student dropout, high absentees and maldiscipline ; 3) Problems in personnel administration were inadequate teachers, lack of teachers in some areas and teachers lacked confidence in teaching ; 4) Problems in business and financial administration were delay in equipment delivery, incomplete, low quality and irrelevant equipments delivered, delay in budget disbursement and excessive clerical work ; 5) Problems in school plant administration included inadequate classrooms and extra rooms, inappropriate buildings and classrooms for secondary students, inadequate toilets and lack of stadium ; 6) Problems in school and community relations administration were lack of parent interest in education, low community support, administrators absence from school and inconvenient communication.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติศ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*N. Sukontasap*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุนทรทรัพย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างละเอียดทุกขั้นตอน ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ดันติเมท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คูปรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์เคโอ บุญยภักดี ผู้อำนวยการสำนักงานการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สขพ.) อาจารย์ทวี อุปสุชิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดน่าน และอาจารย์ลัมัย จันต๊ะยอด ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการ เก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณอาจารย์เสงี่ยม อัมการาม ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดน่าน อาจารย์ สันติ โรจนนิติ อาจารย์คงไศย เรืองเดช อาจารย์เฉลิม รอดเจย อาจารย์พาสีพ ส่วนโน อาจารย์สมเกียรติ รัตนวิฑูรย์ อาจารย์จรงค์รัช รัตนวิฑูรย์ อาจารย์สมเพชร งามธุระและผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด น่าน ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณคุณชาย พี เพื่อน และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และครู-อาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้คำสั่งสอน และให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ด้วยส่วนหนึ่ง

กุลเชษฐ์ แก้ววี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
งานบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	10
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	27
การศึกษาของชาวเขา.....	40
การจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	50
ประชากร.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างเครื่องมือ.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ.....	55
ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	67
ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร.....	126
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	140
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	140
วิธีดำเนินการวิจัย.....	140
สรุปผลการวิจัย.....	141
อภิปรายผลการวิจัย.....	147
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	161
รายการอ้างอิง.....	165
ภาคผนวก.....	169
ประวัติผู้เขียน.....	203

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	51
2	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามสภาพทั่วไปเกี่ยวกับระยะทางจากที่ว่าการ อำเภอถึงโรงเรียน ลักษณะภูมิประเทศของชุมชน เชื้อชาติประชาชน อาชีพ.....	55
3	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามสภาพทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่โรงเรียน จำนวน อาคารเรียนและห้องเรียน ระดับชั้นที่เปิดสอน และโรงเรียนมัธยม ศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง.....	58
4	ชั้นที่เปิดสอน จำนวนห้องเรียน นักเรียน ครูที่สอนจริง อัตราส่วนครู ต่อห้องเรียน และครูต่อนักเรียน ปีการศึกษา 2537.....	61
5	จำนวนครุราชโรงเรียน จำแนกตามระดับชั้นที่สอน.....	63
6	จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2533 - 2537 และจำนวนนักเรียนที่ คาดคะเนในปีการศึกษา 2538-2542.....	64
7	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง อายุ และอายุราชการ...	68
8	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียน ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในโรงเรียนขยายโอกาส ประสบการณ์ในการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาส และคาบเวลาการสอน.....	70
9	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพการบริหารงานวิชาการ.....	73
10	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน....	82
11	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพการบริหารงานบุคลากร.....	87
12	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพการบริหารงานธุรการและการเงิน..	91
13	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพการบริหารงานอาคารสถานที่.....	95
14	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	98
15	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการบริหารงานวิชาการ.....	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน.....107
17	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการบริหารงานบุคลากร.....108
18	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน..109
19	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่.....110
20	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน.....111
21	ลักษณะปัญหาการบริหารงานวิชาการ สาเหตุ การแก้ไขที่ดำเนินการแล้ว ผลการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....112
22	ลักษณะปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน สาเหตุ วิธีการแก้ไขที่ได้ ดำเนินการแล้ว ผลการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....115
23	ลักษณะปัญหาการบริหารงานบุคลากร สาเหตุ วิธีการแก้ไขที่ได้ดำเนินการ แล้ว ผลการแก้ไข และข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหา.....117
24	ลักษณะปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน สาเหตุ วิธีการแก้ไขที่ได้ ดำเนินการแล้ว ผลการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา.....120
25	ลักษณะปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ สาเหตุ วิธีการแก้ไขที่ได้ดำเนิน การไปแล้ว ผลการแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหา.....122
26	ลักษณะปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สาเหตุ วิธีการแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ผลการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการ แก้ไขปัญหา.....124
27	จำนวนโรงเรียน จำแนกตามประเภทและลักษณะของเอกสารที่วิเคราะห์..126
28	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงาน วิชาการและแหล่งข้อมูล.....133
29	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงานกิจการ นักเรียนและแหล่งข้อมูล.....135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
30	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงาน บุคลากรและแหล่งข้อมูล.....	136
31	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงาน ธุรการและการเงิน และแหล่งข้อมูล.....	137
32	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาการบริหารงาน อาคารสถานที่และแหล่งข้อมูล.....	138
33	จำนวนครั้งของปัญหาที่ปรากฏ จำแนกตามลักษณะปัญหาความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและแหล่งข้อมูล.....	139

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แผนภูมิบริหารโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	30
2	แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานศูนย์อำนวยการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับกรม.....	35
3	แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	38